

Gdańsk, 4 września 2019 roku

Sygn. akt XVC 256/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st. Natalia Bernat

po rozpoznaniu w 4 września 2019 roku na rozprawie

sprawy z powództwa R. R.

przeciwko (...) w (...) (...) (...) (...) w (...)

o uchylenie uchwały

I. uchyła uchwałę nr (...) z (...) roku Zarządu (...) w sprawie pozbawienia R. R. członkostwa zwyczajnego w (...)

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1388 zł. 4 gr. (tysiąc trzysta osiemdziesiąt osiem złotych cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

R. R. pozwem złożonym 25 sierpnia 2017 r. przeciwko (...) w (...) (...) w (...) domagał się uchylenia uchwały nr(...) z (...) roku w sprawie pozbawienia powoda członkostwa zwyczajnego (...) wydanej przez pozwaną (...), ewentualnie wniósł o stwierdzenie jej bezprzedmiotowości lub nieważności.

W uzasadnieniu swojego żądania powód przedstawił następujące zarzuty wobec zaskarżonej uchwały:

- zarząd (...) (...) nie ma legitymacji do sprawowania swojej funkcji albowiem został wybrany niezgodnie ze statutem.
- naruszono przewidziane statutem procedury związane z podejmowaniem uchwał
- powód nie dopuścił się zarzucanych jemu działań, naruszeń prawa, o których mowa w zaskarżonej uchwale. Ewentualne przewinienia mogły i skutkowały odwołaniem powoda z funkcji członka zarządu, co miało miejsce i czego powód nie kwestionuje

Powód bezskutecznie zaskarżał uchwałę przed organami (...).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zdaniem pozwanego roszczenia powoda wygasły, gdyż powództwo zostało złożone z uchybieniem ustawowego terminu. Pozwany podtrzymał stanowisko co do wskazanych w uzasadnieniu uchwały zarzutów wobec powoda.

Ustalenia faktyczne

(...) funkcjonuje aktualnie w oparciu o Statut uchwalony przez XII Krajowy Zjazd Delegatów (...) 2 lipca 2015 roku ze zmianami wprowadzonymi przez XIII Krajowy Zjazd Delegatów (...) 9 grudnia 2017 roku.

Zgodnie z §14 ust. 1 pkt 7 Statutu członek zwyczajny ma m.in. prawo brać udział w posiedzeniu organu (...), na którym podejmowana jest uchwała dotycząca jego członkostwa w (...) w pierwszej instancji, zabierać głos i składać wyjaśnienia na takim posiedzeniu;

§15 Statutu stanowi, że członek zwyczajny ma obowiązek: (1) przestrzegać ustawę, niniejszy statut oraz wydane na jego podstawie uchwały organów (...), (2) przestrzegać zasad współżycia społecznego, (3) dbać o dobre imię (...) i polskiego ogrodnictwa działkowego, (4) działać w interesie (...) i jego członków, (5) brać czynny udział w życiu (...), (6) uiszczać składkę członkowską do 30 czerwca danego roku, (7) aktualizować dane osobowe i adres do korespondencji, (8) otaczać opieką mienie (...).

§27 i §28 ust. 1 Statutu stanowią, że pozbawienie członkostwa może nastąpić w razie rażącego naruszenia przepisów ustawy, postanowień statutu, regulaminu (...), zasad współżycia społecznego oraz działania na szkodę (...). Pozbawienie członkostwa następuje w drodze uchwały zarządu (...).

§29 ust. 1-3 Statutu stanowią, że przed podjęciem uchwały o pozbawieniu członkostwa właściwy organ obowiązany jest przesłać do zainteresowanego członka (...) zawiadomienie o terminie posiedzenia, na którym jego sprawa ma być rozpatrywana oraz umożliwić mu złożenie wyjaśnień. Zawiadomienie przesyła się listem poleconym na co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia. Niezgłoszenie się członka (...) nie wstrzymuje podjęcia uchwały. Odpis przedmiotowej uchwały, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o prawie i terminie złożenia odwołania doręcza się członkowi za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

§30 ust. 1-3 stanowią, że członkowi przysługuje prawo odwołania się od uchwały o pozbawieniu członkostwa do właściwego organu wyższego stopnia nad organem wydającym uchwałę w ciągu 14 dni od daty otrzymania uchwały. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem organu, który podjął uchwałę, który w ciągu 14 dni przesyła odwołanie wraz z dokumentacją uzasadniającą podjęcie uchwały do właściwego organu wyższego stopnia. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie zaskarżonej uchwały.

§ 50 ust. 4. stanowi, że uchwały organów (...) podjęte w trybie odwoławczym mogą być wzruszone jedynie w trybie określonym w § 51 i § 52.

§ 51 – dotyczy przesłanek nieważności uchwały, zaś § 52 przesłanek jej uchylenia.

§ 134 ust. 2 pkt 4 przyznaje Krajowemu zarządowi kompetencję do zmiany, uchylania lub stwierdzenia nieważności uchwał organów niższego rzędu.

§46 ust. 5 Statutu stanowi, że członek organu (...) zostaje wyłączony od rozstrzygania spraw, jeżeli jest osobą bezpośrednio zainteresowaną albo istnieje inna okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenia dokonuje dany organ (...); w głosowaniu nie bierze udziału członek tego organu, którego wyłączenia głosowanie dotyczy.

§107 ust. 2 Statutu stanowi, że okręgowy zarząd składa się z 7 - 11 członków. W skład okręgowego zarządu wchodzi: (1) prezes okręgu, (2) wiceprezes (wiceprezesi) okręgu, (3) sekretarz okręgu, (4) skarbnik okręgu, (5) członkowie okręgowego zarządu. W skład (...) wchodzi 11 członków.

Dowód: statut (...) k. 127-130 i 144-146;

Na przełomie 2011 i 2012 działkowcy podjęli decyzję o budowie budynku gospodarczego (biura) na (...) oraz (...).

Powód od kwietnia 2012 roku pozostawał jednym z członków kilkusobowego zarządu rodzinnego ogrodu działkowego. Jego kandydaturę zgłosiła J. J.. Na posiedzeniu zarządu w nowym składzie otrzymał funkcję wiceprezesa. Zarząd planował podjęcie wielu działań, m.in. uporządkowanie działek (wycinanie drzew i krzewów, zbieranie śmieci), postawienie świetlicy, organizację miejsc postojowych i miejsca spotkań działkowców, plac zabaw. Częstość wśród członków zarządu wyłaniano mniejszą grupę – prezydium, które obradowało po zakończeniu posiedzenia zarządu.

Powód był w składzie prezydium. Prezesem zarządu był początkowo Z. N., a następnie W. K.. Powód sporządzał protokoły posiedzeń zarządu, które następnie były zatwierdzane na kolejnym posiedzeniu.

W tym czasie były prowadzone działania zmierzające do budowy budynku administracyjnego (gospodarczego), gdyż do tej pory nie było miejsca do prowadzenia spotkań z działkowcami. Były gromadzone materiały budowlane. Zakupiono drzwi, pustaki oraz papę. Były także zakupione okna za pośrednictwem jednego z działkowców. Na ten zakup nie została wystawiona faktura. Zgodnie z decyzją zebrania na dwóch pustych działkach urządzano miejsca postojowe.

Na terenie ogrodów działkowych był staw. Prawo do łowienia miały jedynie osoby, które należały do związku wędkarskiego, któremu przewodniczył T. G. (1), i opłacały składki. Powód prowadził kampanię zmierzającą do udostępniania stawu wszystkim działkowcom.

(dowód: Sprawozdanie Zarządu za 2012 r k. 25, Protokół z 8 czerwca 2013 r. k. 202 i nast., Protokół posiedzenia Zarządu z 8 marca 2014 r. k. 26 , zeznania świadka W. K. – rozprawa z 3 kwietnia 2019 r. ad. 00:11:56, zeznania świadka T. G. (1) – rozprawa 3 kwietnia 2019 r. ad. 01:11:44, 01:27:27; zeznania świadka K. J. – rozprawa dnia 5 kwietnia 2019 r. ad. 00:32:53, 00:37:10, zeznania świadka J. J. -rozprawa 5 kwietnia 2019 r. ad. 00:52:41, 01:05:27, zeznania świadka H. Z. - rozprawa 5 kwietnia 2019 r. ad. 01:22:50, zeznania powoda R. R. – rozprawa z 28 czerwca 2019 r. ad. 00:09:42.

Latem 2014 roku przeprowadzono kontrolę działalności (...), która wskazywała na nieprawidłowe działanie zarządu – m.in. budowę parkingu bez zgody Burmistrza Miasta i Zarządu (...), nadużycia finansowe K. K. (1), nieprawidłowości związane z planami budynku biurowego, brak dokumentów na zakup materiałów budowlanych.

26 sierpnia 2014 roku podjęto uchwałę nr (...), w której powołano zarząd komisaryczny w (...) z prezesem T. G. (1) oraz zawieszono dotychczasowy zarząd. Następnie, 30 września 2014 roku Prezydium (...) Zarządu (...) w (...) podjęło uchwałę (...) w sprawie odwołania zawieszzonego Zarządu (...) w (...). Powód bezskutecznie odwoływał się od tej uchwały. We wrześniu 2014 r. powód przekazał posiadaną przez siebie dokumentację (...) W. K..

(Dowód: uchwała Nr(...) k. 9 i nast., informacja k. 10, informacja k. 11, Protokół zdawczo-odbiorczy k. 29, zeznania świadka T. G. (1) – rozprawa 3 kwietnia 2019 r. ad. 01:17:08, zeznania świadka K. J. – rozprawa dnia 5 września 2019 r. ad. 00:16:31, zeznania powoda R. R. – rozprawa 28 czerwca 2019 r. ad. 00:37:23)

Obecny zarząd (...) w M. został wybrany na Walnym Zebraniu (...) 15 kwietnia 2015 roku. Stanowią go w większości osoby, które wcześniej wchodziły w skład Zarządu (...).

W trakcie swojej działalności jako członek zarządu a następnie szeregowy członek (...), powód zwracał uwagę rozmaitych organów administracji publicznej na nieprawidłowości w zarządzaniu rodzinnym ogrodami działkowymi, inicjował postępowania kontrolne i sprawdzające, sporządzał liczne pisma i wnioski. Powód toczył również spory wewnątrz samej organizacji, wskazywał zastrzeżenia do działalności (...) oraz czynności podejmowanych względem jego osoby. Powód pozostawał w konflikcie z T. G. (2), który wywodził się m.in. z kwestii zarządzania stawem wędkarskim, pobieraniem opłat. Powód był zwolennikiem podziału (...) na dwie części. Na zebraniu w kwietniu 2016 r. powód zwrócił uwagę na to, że w kasie (...) brakuje około 14 000 zł. Były to środki, które Zarząd winien był przejąć od Zarządu Komisarycznego.

Dowód: protokół z posiedzenia (...) Zarządu (...) w G. – skład prezydium k. 131-132, pisma powoda kierowane do rozmaitych instytucji k. 188-219, 222-246 i 340-356, uchwała nr (...) dot. powołania zarządu komisarycznego k. 9, uchwała nr(...) k. 150-152, pozostałe dokumenty dot. składu i powołania zarządu k. 10-14, uchwała nr (...) k. 153-156, zeznania T. G. (1) – rozprawa z 3 kwietnia 2019 r. ad. 01:41:06, 01:27:27, zeznania K. K. (1) – rozprawa 5 kwietnia 2019 r. ad. 00:26:58, zeznania J. J. – rozprawa 5 kwietnia 2019r 01:03:39., zeznania H. Z. – rozprawa 5 kwietnia 2019 r. ad. 01:30:41, zeznania Z. B. – rozprawa 10 kwietnia 2019 r. ad. 00:32:50, zeznania K. R. – rozprawa 10 kwietnia 2019

r. ad.01:33:47, zeznania J. Z. (1) – rozprawa 10 kwietnia 2019 r. ad. 01:49:48, , przesłuchanie powoda – rozprawa 28 czerwca 2019 r. ad. 00:40:2;

Powód został wezwany w pismach z 14 i 19 maja 2016 roku na posiedzenie zarządu (...), które miało się odbyć 11 czerwca 2016 roku o godz. 17:00. W treści wezwania nie przedstawiono zarzutów stanowiących podstawę proponowanego wykluczenia ze stowarzyszenia.

Posiedzenie zarządu odbyło się bez udziału (...) Prezes J. P.. Posiedzenie prowadził T. G. (1) jako wiceprezes. W obecności zarządu (...), T. G. (1) wręczył powodowi wcześniej przygotowaną i podpisaną uchwałę nr (...) wraz z uzasadnieniem. Nie wręczono powodowi wymienionych w uzasadnieniu załączników. Powód nie składał wyjaśnień. Dopiero po opuszczeniu posiedzenia zorientował się, że nie otrzymał wskazanych w uzasadnieniu uchwały załączników. T. G. (1) wydał część z nich powodowi dopiero po interwencji E. N. (przedstawicielki Komisji Rewizyjnej).

W uzasadnieniu uchwały wskazano na następujące okoliczności stanowiące podstawę pozbawienia powoda członkostwa w (...):

– Powód został „samozwańczym” członkiem zarządu (...), a następnie jego wiceprezesem. Brak w dokumentach uchwały o powołaniu powoda na tę funkcję.

– Przeprowadzona w lipcu 2014 r. kontrola wykazała szereg nieprawidłowości. Po zawieszeniu Zarządu powód z innymi osobami interweniował w Okręgowym Zarządzie domagając się uchylecia decyzji.

– Powód mimo obowiązku wynikającego ze statutu nie przekazał w wyznaczonym terminie zarządowi komisarycznemu dokumentów. Zostały one przekazane dopiero 18 września 2014 r. podczas drugiej kontroli (...) Zarządu (...).

– Po odwołaniu Zarządu z udziałem powoda powód „rozповідаł na ogrodach różne niestworzone rzeczy o nieprawym odwołaniu”. Odwołał się także do Prezydium Krajowej Rady (...).

– Powód był inicjatorem organizowania „bezpprawnych zebrań działkowców na ogrodach(...)”, gdyż chciał rozłączyć ogrody,

– Powód przygotował wniosek do Zarządu Komisarycznego o zwrot nieprawnie pobranych pieniędzy (po 70 zł. na każdą działkę) i namawiał innych działkowców do złożenia podobnego wniosku, sugerując, że dokumentacja modernizacji zaginęła.

– Księgowość ogrodów z inicjatywy powoda przejęła K. J., która nie była członkiem Zarządu.

– W czasie wyjaśnień przed komisją rewizyjną powód kłamliwie opowiadał, że decyzje co do przewiezienia pustaków podjął zarząd na wniosek Pana G..

– W 2014 r. po odwołaniu Zarządu powód namawiał działkowców by (...)wylączyć (...), próbował także sfalszować głosowanie przedstawiając upoważnienia od innych działkowców,

– Po odwołaniu z Zarządu powód pisze „wiele bzdurnych pism”.

– Powód zakupił materiały na budowę budynku gospodarczego (biura) bez faktur. Materiały te nie zostały wykorzystane i niszczonej.

– Powód w 2014 r. zakupił okna od jednego z działkowców po cenie jak się okazało wyższej niż rynkowa. Zakup okien nastąpił przedwcześnie, gdyż nie było wówczas zgody na budowę budynku.

– Powód „opowiada brednie” w sprawie stawu, gdyż działkowcy nie płacą nikomu za staw.

– Na zebraniu sprawozdawczym 22 kwietnia 2016 r. powód wiódł prym w szykanowaniu zarządu, wskazując, że za czasów zarządu komisarycznego zniknęło z kasy (...) 14 000 zł. Na tym samym zabraniu powód złożył dwa wnioski. Po zebraniu Zarząd zauważył, że w treści tych wniosków powód „poszywa się” pod Zarząd.

Dowód: wezwanie k. 220-221, uchwała nr (...) wraz z uzasadnieniem oraz dokumenty powoływane przez powoda k. 15-26 i 133-136, protokół z posiedzenia Zarządu k. 137-138, zeznania T. G. (1) – rozprawa z 3 kwietnia 2019 r. ad. 01:51:21, zeznania E. N. – rozprawa 28 czerwca 2019 r/ ad. 00:08:51, przesłuchanie powoda – rozprawa 28 czerwca 2019 r. ad. 00:47:28 i nast.)

17 lipca 2016 roku powód złożył do Prezydium Okręgowego Zarządu (...) w G. odwołanie od uchwały nr(...). W uchwale nr (...) z(...) roku Prezydium (...) Zarządu (...) w G. nie uwzględniło odwołania powoda, utrzymano w mocy zaskarżoną uchwałę. Uchwała została doręczona powodowi 23 września 2016 roku. Uchwała zawierała pouczenie następującej treści:

„Uchwała organów (...) podjęta w trybie odwoławczy może być wzruszona jedynie w trybie określonym w § 134 ust. 2 Statutu (...).”

Dowód: wniosek (odwołanie) wraz z załącznikami, korespondencją k. 27-64, uchwała nr (...)i korespondencja k. 65-68 i 139-143;

18 października 2016 roku powód odwołał się od decyzji Prezydium (...) Zarządu (...) w G. do Prezydium Krajowej Rady (...) w W.. 28 lipca 2017 roku powód otrzymał odpowiedź z Prezydium Krajowej Rady (...) w W. oraz uchwałę nr (...) z 19 lipca 2017 roku, w której nie uwzględniono wniosku o unieważnienie uchwały.

Dowód: odwołanie k. 69-73 i dalsza korespondencja k. 74-79, uchwała nr (...) k. 80-82 i 147-149;

16 grudnia 2016 roku powód bezskutecznie zwrócił się z prośbą do Starosty Powiatowego w M. o pomoc w odzyskaniu członkostwa w (...).

Dowód: korespondencja powoda k. 83-84;

Ocena dowodów

Sąd przeprowadził dowód z dokumentów załączonych do akt sprawy przez strony. Zgodność kserokopii z oryginałami nie była kwestionowana. Dokumenty te miały charakter dokumentów prywatnych w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Zdaniem sądu protokół z posiedzenia Zarządu (...) z 11 czerwca 2016 r. nie odzwierciedla faktycznego przebiegu posiedzenia. Zeznania świadków nie wskazują na to, że na posiedzeniu przedstawiono powodowi ustnie motywy wykluczenia. Protokół nie wskazuje także, w którym momencie posiedzenia podjęto uchwałę. Z treści zapisu wynika, że powód odebrał „podjętą uchwałę”. Świadkowie uczestniczący w posiedzeniu nie wskazywali, aby głosowanie nad uchwałą odbyło się w obecności powoda, względnie, aby głosowanie nad uchwałą odbyło się po tym, jak zaoferowano mu możliwość złożenia wyjaśnień.

Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania szeregu świadków zawnioskowanych przez strony. Zeznania świadków miały zasadniczo służyć ustaleniu, czy zarzuty wobec powoda stanowiące podstawę wykluczenia go z (...) były zasadne – odnosiły się do prawdziwych okoliczności, oraz czy dochowano procedury odwołania.

Świadkowie w znacznej części są członkami ROD. Byli uczestnikami zdarzeń, których pośrednio dotyczy sprawa. Toteż zeznania świadków w większości były nacechowane emocjonalnie, choć pozwalały na wywnioskowanie określonych faktów.

Świadek W. K. (przesłuchany na rozprawie 3 kwietnia 2019 r.) – był prezesem ROD w okresie, gdy funkcję wiceprezesa sprawował powód. Z zeznań świadka wynikało, że czuł się on lekceważony i pomijany przy podejmowaniu decyzji przez

pozostałych członków zarządu, w tym powoda. Świadek potwierdził wynikające z dokumentów okoliczności dotyczące odwołania Zarządu, nie miał natomiast wiedzy co do faktów bezpośrednio poprzedzających wykluczenie powoda.

Świadek T. G. (2) (przesłuchany na rozprawie 3 kwietnia 2019 r, nie stawiał się wezwany na kolejne przesłuchanie) pełnił funkcję zarządcy komisarycznego oraz wiceprezesa zarządu w dacie wykluczenia powoda. Pozostaje jego głównym adwersarzem. Świadek wskazywał na nieprawidłowości, które miały miejsce, gdy wiceprezesem zarządu pozostawał powód (m.in. zakup materiałów budowlanych pod budowę budynku administracyjnego). Świadek wskazał, że w 2016 r. został oskarżony przez powoda o „przepuszczenie” 14 000 zł. To w pewnym zakresie pokrywa się z zeznaniami samego powoda, który zwrócił uwagę, że od tego czasu jego przeciwnicy (w tym szczególnie T. G. (1)) zmierzali do wykluczenia go z (...). Świadek działania powoda odbierał jako „rzucenie kłód pod nogi”.

Świadek nie stawiał się na rozprawę, aby dokończyć zeznań, które miały zasadniczo dotyczyć procedury odwołania powoda. Dlatego też sąd dowód w tym zakresie pominął.

Świadek K. K. (1) (przesłuchana na rozprawie 5 kwietnia 2019r.) pełniła funkcję księgowej w okresie, kiedy wiceprezesem zarządu był powód. Świadek w pozytywnym świetle opisywała działania powoda z tego czasu. Zaprzeczyła wyłączeniu z procesu decyzyjnego prezesa W. K.. Wskazywała na konflikt powoda ze świadkiem T. G. (1) na tle ujawniania stanu finansów (...) oraz korzystania przez działkowców ze stawu.

Świadek J. J. (przesłuchana na rozprawie 3 kwietnia 2019 r.) była członkiem zarządu, w okresie, gdy funkcje wiceprezesa sprawował powód. Również ona pozytywnie oceniała działania powoda i podkreślała jego konflikt z T. G. (1).

Świadek H. Z. (przesłuchany na rozprawie 5 kwietnia 2019r.) jest działkowcem. Pozytywnie oceniał działania powoda. Wskazał na to, że powód miał koncepcję, aby odłączyć ogrody z (...).

Świadek A. L. (przesłuchana na rozprawie 5 kwietnia 2019 r.) była sekretarzem zarządu w latach 2016 – 2017 r. Protokołowała posiedzenie zarządu z 11 czerwca 2016 r. Świadek wskazywał także na to, że uzasadnienie uchwały było przygotowane wspólnie przez wszystkich członków zarządu w trakcie zebrania, na którym nie było pani prezes zarządu. Świadek jednak nie pamiętał, czy miało to miejsce na tym posiedzeniu zarządu, na które został wezwany powód. Nie pamiętał także, jakie dokumenty zostały mu wręczone. Uzasadnienie uchwały ma kilka stron. Jego redakcja musiałaby zająć kilka godzin. Mało prawdopodobne, aby sporządzenie tego dokumentu odbyło się wspólnie w trakcie zebrania. Świadek wskazywała na liczne pisma, jakie powód kierował do zarządu i innych, które utrudniały bieżącą pracę. Do akt sprawy nie dołączono jednak pism autorstwa powoda, które by pochodziły z okresu poprzedzającego podjęcie uchwały o jego wykluczeniu. W tym zakresie zeznania świadka są niewiarygodne.

Świadek Z. B. (przesłuchana na rozprawie 10 kwietnia 2019 r.) była członkiem zarządu, który podjął uchwałę o pozbawieniu członkostwa powoda. Podobnie jak świadek A. L., wskazywała na to, że główną przyczyną pozbawienia członkostwa powoda było utrudnianie pracy zarządowi przez pisanie pism. Świadek negatywnie oceniała działalność powoda w okresie gdy był on wiceprezesem zarządu. Świadek nie pamiętał przebiegu posiedzenia, na którym została powodowi wręczona uchwała o wykluczeniu.

Świadek R. W. (przesłuchany na rozprawie 10 kwietnia 2019 r.) był członkiem zarządu w okresie, kiedy funkcję wiceprezesa sprawował powód. Przedstawił procedurę związaną z wyłonieniem powoda na tę funkcję, a także praktykę funkcjonowania zarządu.

Świadek J. C. (przesłuchany na rozprawie 10 kwietnia 2019 r.) był członkiem zarządu komisarycznego. Nie miał wiedzy na temat przyczyn pozbawienia członkostwa powoda.

Świadek K. R. (przesłuchany na rozprawie 10 kwietnia 2019 r.) był członkiem zarządu komisarycznego. Negatywnie odnosił się do działalności powoda jako wiceprezesa zarządu. Wskazywał na działania wykluczające wobec ówczesnego

prezesa W. K. („R. rozstawiał laptopa i razem z księgową byli decydentami). Podkreślał, że społeczność działkowców jest skonfliktowana. Istnieją rozbieżne interesy pomiędzy działkowcami części A i części B.

Świadek J. Z. (2) (przesłuchana na rozprawie 10 kwietnia 2019 r.) była członkiem zarządu komisarycznego, a także prezesem zarządu w okresie gdy podjęto uchwałę w przedmiocie pozbawienia członkostwa powoda. Podobnie jak inni członkowie zarządu wskazywała na to, że przyczyną tej decyzji były liczne pisma które kierował ona do zarządu i innych organów. Świadek nie była obecna na posiedzeniu 11 czerwca 2016 r., kiedy została powodowi wręczona uchwała. Wskazywała na istniejący konflikt w środowisku działkowców.

Świadek E. N. (przesłuchana 28 czerwca 2019 r.) brała udział w posiedzeniu zarządu 11 czerwca 2016 r. Wskazywała, że na tym posiedzeniu nie było rozmowy z powodem.

Sąd przeprowadził także dowód z przesłuchania stron. Powód przedstawił okoliczności dotyczące jego pracy jako wiceprezesa zarządu. Wskazał, że w jego ocenie głównym powodem jego wykluczenia było to, że weryfikował działania zarządu i potrafi ocenić ile pieniędzy powinno być w kasie O.. Powód opisał także przebieg posiedzenia, na którym doszło do wręczenia mu uchwały o wykluczeniu. Sąd uznał zeznania powoda za wiarygodne.

Zeznania M. K. (3) jako pozwanego nie miały kluczowego znaczenia dla dokonania ustaleń. Znajomość przedmiotu sprawy wynikała zasadniczo z dokumentów, którymi również dysponował sąd.

Sąd oceniając wiarygodność świadków miał na uwadze to, że pozostają oni w pewnym sensie stroną konfliktu. Z zeznań tych wylania się jednoznacznie obraz środowiska (...) w M. jako społeczności podzielonej. Opis przedstawianych zdarzeń zazwyczaj łączył się z pozytywną lub negatywną oceną. Sąd uznał zatem, że zeznania świadków nie miały charakteru obiektywnego, co jednak nie oznacza, że nie mogły stać się źródłem wiedzy i faktach. Np. brak uchwały w formie pisemnej co do powołania powoda na stanowisko wiceprezesa dla jednych był „dowodem” na to, że powód stał się „samozwańczym prezesem”, dla innych wynikał po prostu z utrwalonego zwyczaju co do podziału funkcji w wybranym zarządzie. Jedni działania powoda w ramach zarządu uważali za przełomowe, inni odbierali to jako łamanie dotychczasowych zasad. Wreszcie zachowanie powoda po odwołaniu zarządu polegające na składaniu odwołań oraz recenzowaniu działań nowego zarządu było dla części niegodne członka stowarzyszenia, podczas gdy dla innych stanowiło reprezentację ich stanowiska. Konfrontacja zeznań świadków z treścią udostępnionych dokumentów pozwoliła jednak na obiektywne ustalenie przebiegu wydarzeń.

Podstawa prawna rozstrzygnięcia

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zdaniem Sądu powód nie uchybił terminowi do wniesienia pozwu.

Zgodnie z art. 50 ustawy z 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (dalej: ustawa) w sprawach dotyczących nabycia lub utraty członkostwa w stowarzyszeniu ogrodowym zainteresowany może – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego – dochodzić swoich praw na drodze sądowej w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały organu stowarzyszenia ogrodowego.

Przebieg postępowania wewnątrzorganizacyjnego określa statut, którego istotne zapisy zostały powołane przez sąd w poprzedniej części uzasadnienia.

W ocenie sądu bieg trzydziestodniowego terminu do wniesienia powództwa rozpoczął się od 28 lipca 2017 r. tj. od otrzymania przez powoda uchwały (...) r. Krajowej Rady (...) z 19 lipca 2017 r.

Z przepisów ustawy nie wynika, że wyczerpanie trybu wewnątrzorganizacyjnego kończy się na rozpoznaniu przez organ wyższego rzędu odwołania od uchwały zarządu (...) o wykluczeniu (§ 28 w zw. z § 30 statutu). Skoro statut przewiduje możliwość wzruszenia uchwały w trybie określonym w § 51 i 52 statutu, to nie można odmówić zainteresowanemu możliwości skorzystania z tej drogi – tym bardziej, że uchwała Prezydium (...) Zarządu (...) w

G. z 30 sierpnia 2016 r. zawierała pouczenie o możliwości wzruszenia uchwały (choć powołano wadliwie przepis statutu odnoszący się jedynie do kompetencji Krajowej rady (...)). Uzasadnienie tej uchwały nie zawierało natomiast pouczenia o możliwości wniesienia powództwa.

Przyjęcie proponowanej przez stronę pozwaną wykładni art. 50 ustawy, zgodnie z którą prawo członka Stowarzyszenia do wniesienia powództwa wygasaloby w terminie 30 dni od doręczenia wzruszalnej w trybie wewnątrzspółdzielczym uchwały organu, byłoby sprzeczne z art. 2 Konstytucji oraz art. 58 Konstytucji.

Powód złożył pozew 25 sierpnia 2017 r., zachowując termin ustawowy.

W ocenie Sądu powód nie wykazał, aby Zarząd (...), który podjął zaskarżoną uchwałę był powołany niezgodnie z prawem, a zatem nie był uprawniony do podejmowania uchwał. Wadliwość zwołania Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego, polegająca na tym, że zwołał go zarząd komisaryczny w wadliwym składzie po upływie terminu przewidzianego w statucie, nie musi pociągać za sobą wadliwości wyboru kolejnego zarządu. Powód nie wykazał, aby taka okoliczność wpłynęła na decyzje wyborcze członków Stowarzyszenia. Skoro zadecydowali oni o wyborze zarządu w określonym składzie, to mimo tych proceduralnych uchybień należy uznać, że stał on się uprawnionym organem.

Sąd natomiast podzielił stanowisko powoda dotyczące istotnego naruszenia przewidzianej statutem procedury dotyczącej podjęcia uchwały w przedmiocie wykluczenia powoda z członkostwa w (...).

Pierwszy z zarzutów dotyczył braku wyłączenia T. G. (1) od udziału w głosowaniu nad uchwałą w przedmiocie wykluczenia powoda. Sąd zgadza się z zarzutem powoda co do tego, że narastający i znany publicznie konflikt pomiędzy powodem a T. G. (1) stwarzał wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie członkostwa powoda (...). Z zeznań wielu świadków wynika, że działalność powoda była wymierzona w interesy T. G. (1) – chociażby na tle korzystania ze stawu, czy surowej oceny gospodarowania pieniędzmi przez zarząd z jego udziałem. Taka sytuacja mogła rodzić podejrzenie, że forsując uchwałę o wykluczeniu powoda T. G. (1) zamierza pozbyć się adwersarza. Zarząd powinien być więc rozważyć wyłączenie go od postępowania w przedmiocie spornej uchwały. Takiej próby nawet nie podjęto.

Drugi zarzut dotyczył złamania § 14 ust 1 pkt 7 statutu gwarantującemu członkowi stowarzyszenia prawo do obrony jego praw wynikających z członkostwa. Przepis ten stanowi, że członek ma prawo brać udział w posiedzeniu organu (...), na którym podejmowana jest uchwała dotycząca jego osoby w pierwszej instancji, zabierać głos i składać wyjaśnienia na takim posiedzeniu.

Zagwarantowanie poszanowania praw członkowskich wymaga, aby uchwała w przedmiocie wykluczenia była poprzedzona złożonymi na posiedzeniu wyjaśnieniami członka co do stawianych mu zarzutów. Dopiero po ich odebraniu organ kolegialny może podjąć uchwałę i przedstawić ją zainteresowanemu. Składanie wyjaśnień wobec podjętej już uchwały po prostu mija się z celem.

Tymczasem, jak wynika z dokonanych przez sąd ustaleń uchwała wraz z uzasadnieniem była już przygotowana w momencie, w którym powód stawiał się na posiedzenie zarządu. Powód otrzymał ją po przybyciu na posiedzenie. Oznacza to, że podjęcia uchwały nie poprzedzały wyjaśnienia powoda, ani też nie przedstawiono mu dotyczących jego działania zarzutów. Tym samym został pozbawiony swych praw członkowskich.

Tak przyjęta uchwała narusza § 14 ust 1 pkt 7 statutu.

Sąd badał także zgłoszone przez powoda merytoryczne zarzuty stanowiące podstawę decyzji pozbawieniu członkostwa w (...). Sąd badał, czy zachowania tam opisane miały miejsce, a jeżeli tak to czy prowadziły do rażącego naruszenia przepisów ustawy, postanowień statutu, regulaminu ROD, zasad współżycia społecznego względnie stanowiły działania na szkodę (...).

Część zarzutów dotyczyła działalności powoda jako wiceprezesa zarządu (...) do 30 września 2014 r., kiedy to zarząd został odwołany. Te zarzuty nie mogą stanowić podstawy pozbawienia członkostwa, gdyż były one przedmiotem weryfikacji przez (...) Zarząd (...) i stały się podstawą odwołania zarządu i powołania zarządu komisarycznego.

Nie jest prawdą, że powód został „samozwańczym wiceprezesem zarządu”. Kwestia tego, w jaki sposób doszło do wyboru na tę funkcję została wyjaśniona w toku postępowania. Odwołanie powoda od decyzji odwołaniu Zarządu było zgodne ze statutem (...).

W ocenie sądu nie stanowi ani naruszenia statutu, ani też działania na szkodę stowarzyszenia zachowanie powoda polegające na udziale w spotkaniu dotyczącym propozycji podziału (...) w M.. Pozwany nie udowodnił, że to powód był inicjatorem tego spotkania. Nie wykazano także, że ewentualny podział ogrodów działkowych na dwa stowarzyszenia byłby szkodliwy dla pozwanego.

Również upominanie się przez powoda o zwrot pobranych składek po 70 zł. w związku z modernizacją ujęcia wody nie stanowił działania sprzecznego ze statutem oraz działaniem na szkodę Stowarzyszenia. Powód nie zaoferował dowodów co do tego, że żądanie takiego zwrotu byłoby sprzeczne ze statutem.

Kwestia prowadzenia księgowości nie odnosi się w ogóle do osoby powoda.

Wypowiedzi powoda dotyczące stawu odnosiły się do kwestii korzystania z niego przez koło wędkarskie. Pozwany nie wykazał, jakie „brednie” miał opowiadać powód odnośnie stawu. Z zeznań przesłuchanych świadków jednoznacznie wynikało, że powód sprzeciwiał się korzystaniu ze stawu wyłącznie przez koło wędkarskie, którego prezesem jest T. G. (1). Opowiadał się za tym, aby ze stawu także w zakresie połowów mogli korzystać wszyscy działkowcy. Takie działanie w żadnym razie nie jest sprzeczne z celami stowarzyszenia. Wręcz przeciwnie jest w interesie wszystkich jego członków.

Oceniając zachowanie powoda dotyczące jego wypowiedzi na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym 22 kwietnia 2016 r. , krytycznie oceniającego stan kasy O., to wskazać należy, że do istoty zebrania sprawozdawczo-wyborczego należy zapoznanie uczestników z kwestiami finansowymi, za które odpowiada organ. Zadawanie pytań i domaganie się uzasadnienia dla podejrzewanych niezgodności jest normalnym uprawnieniem członka stowarzyszenia. Pozwany nie wykazał, aby zachowanie powoda przekraczało ramy normalnej krytyki.

Sąd uznał zatem, że kierowane pod adresem powoda zarzuty są niezasadne. Postępowanie w niniejszej sprawie wykazało że wśród działkowców (...) w M. istnieje konflikt zogniskowany wokół osoby powoda oraz T. G. (1). Osoby te reprezentują rozbieżny punkt widzenia na sprawy stowarzyszenia, w tym także związane z jego finansami. Zdaniem sądu sytuacja taka, jakkolwiek niekomfortowa dla sprawności zarządzania stowarzyszeniem, winna być uznana za normalną, mieszczącą się w granicach społecznego sporu wpisanego w funkcjonowanie organizacji kolegialnych. Sprzeciwianie się aktualnej polityce zarządu w określonym składzie nie może być uznane za działanie na szkodę stowarzyszenia, o ile nie przekracza określonych statutem ram. Zdaniem sądu działanie powoda, domagającego się wyjaśnień co do stanu finansów stowarzyszenia, zabierającego głos na zebraniach, czy składającego zawiadomienia do określonych organów o podejrzewanych nieprawidłowościach mieści się w zakresie praw członkowskich. Nie wykazano, aby tymi działaniami, zgodnymi z prawem, powód szkodził interesowi całego stowarzyszenia, choć nie sposób zaprzeczyć, że były one uciążliwe dla niektórych jego członków.

Na marginesie sąd zwraca uwagę na niestosowny język uzasadnienia samej uchwały o pozbawieniu członkostwa – utrzymany w tonie listu z pretensjami. Niestety w podobnym klimacie są też uzasadnienia uchwał organów wyższego rzędu. Sąd dalece krytycznie ocenia emocjonalny ton tych dokumentów. Świadczyć to może, że owe negatywne emocje stały się podstawą wysunięcia wobec powoda nieuzasadnionych merytorycznie zarzutów.

Ustawa o rodzinnych ogrodach działkowych nie określa wprost, jakie roszczenie przysługuje zaineresowanemu, który kwestionuje uchwałę w przedmiocie pozbawienia go członkostwa. Uprawnienie takie nie zostało określone także w ustawie prawo o stowarzyszeniach stosowanej z mocy odesłania zawartego w art. 45 ust 2. ustawy także do (...).

Przepis art. 32 poprzedniej ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych w podobnym brzmieniu co powołany art. 50 ustawy stał się przedmiotem badania przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 8/10. W uzasadnieniu wyroku w tej sprawie Trybunał Konstytucyjny w odniesieniu do redakcji art. 32 ustawy stwierdził, że jego uchylenie mogłoby zwiększyć poczucie bezbronności działkowców wobec pozycji prawnej, organizacyjnej i gospodarczej (...) w każdym przypadku konfliktu interesów, co rzutowałoby na dodatkowe wzmocnienie wyłączenia (...) spod nadzoru władz publicznych.

Zdaniem sądu art. 50 mimo nieprecyzyjnej treści – zawiera w sobie uprawnienie do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały w sprawach określonych w tym przepisie. Gdy nie ten przepis ochrony działkowca należałoby poszukiwać na gruncie art. 189 k.p.c. Art. 50 ustawy mówi zaś o konieczności wyczerpania drogi wewnątrzorganizacyjnej, natomiast powództwo o ustalenie nigdy nie jest uzależnione od wyczerpania innego trybu. Dlatego też zdaniem sądu redakcja przepisu, jakkolwiek niefortunna, określa uprawnienie członka (...) do żądania uchylenia uchwały o pozbawieniu go członkostwa.

Sąd uznał zatem, że zaskarżona uchwała narusza statut (...) w zakresie dotyczącym postępowania w przedmiocie pozbawienia członkostwa, a także jego podstaw i jako taka podlega uchyleniu.

Koszty procesu

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku biorąc pod uwagę art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zdanie 1 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę, zatem zobowiązany jest zwrócić powodowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów postępowania w niniejszej sprawie złożyły się: opłata od pozwu 200 zł i koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego 360 zł.

Sędzia Sądu Okręgowego

Weronika Klawonn